

V Bruselu dne 14.11.2013
COM(2013) 784 final

PRACOVNÍ DOKUMENT KOMISE

**o vyhodnocení kvality údajů předaných členskými státy v roce 2012 týkajících se
platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic**

PRACOVNÍ DOKUMENT KOMISE

o vyhodnocení kvality údajů předaných členskými státy v roce 2012 týkajících se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic

1. ÚVOD

V čl. 4 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic (dále jen „nařízení o platební bilanci“)¹ se stanoví, že:

„Na základě zpráv o kvalitě vyhodnocuje kvalitu předávaných údajů Komise, které je nápomocen Výbor pro platební bilanci uvedený v čl. 11 odst. 1. Toto hodnocení Komise se zasílá pro informaci Evropskému parlamentu.“

Tento pracovní dokument vyhodnocuje kvalitu údajů předaných členskými státy v roce 2012. Byl vypracován za pomoci Výboru pro platební bilanci v souladu s nařízením o platební bilanci. Vychází z výsledků vyhodnocení kvality údajů platební bilance, které Eurostat provedl v období od ledna do června 2013.

Po krátkém popisu zásad uplatněných pro vyhodnocení kvality oficiálních statistik a stručném přehledu problémů, jež vyvstaly při sestavování údajů platební bilance v globalizovaném prostředí, se tento dokument zabývá analýzou míry, do jaké údaje platební bilance splňují zásady kvality Evropského statistického systému (ESS).

Zpráva se tak v první řadě zaměřuje na právní povinnosti členských států sestavovat a předávat údaje platební bilance a na rozsah, v němž uvedené povinnosti splňují. Poskytuje rovněž informace relevantní pro posouzení kvality údajů platební bilance, se zvláštním důrazem na celkové souhrnné údaje a hlavní složky potřebné k sestavení souhrnů.

2. VYHODNOCENÍ KVALITY OFICIÁLNÍCH STATISTIK

Eurostat každoročně provádí vyhodnocení kvality údajů platební bilance v souladu se zásadami stanovenými v nařízení Komise (ES) č. 1055/2008, kterým se provádí nařízení (ES) č. 184/2005, pokud jde o kritéria kvality a podávání zpráv o kvalitě v oblasti statistiky platební bilance². Hodnocení kvality údajů platební bilance ověřuje soulad se všemi kritérii kvality stanovenými v čl. 12 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009

¹ Úř. věst. L 35, 8.2.2005, s. 23.

² Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 3.

o evropské statistice³, jimiž jsou: relevance, přesnost, včasnost, dochvilnost, dostupnost a srozumitelnost, srovnatelnost a soudržnost.

Eurostat vyvinul značné úsilí s cílem vytvořit metody řízení kvality a nástroje na podporu tvorby vysoce kvalitní evropské statistiky. Zprávy o kvalitě jsou základem vyhodnocení kvality, které je pak výchozím bodem pro zlepšování kvality. Příručka „ESS Handbook for quality reports“ (Příručka ESS pro zprávy o kvalitě) uvádí široké spektrum metod, které lze použít při vyhodnocování kvality oficiálních statistik⁴. Tyto metody se liší v závislosti na druhu statistického postupu.

Účelem statistiky je vytvořit odhad určité neznámé hodnoty. Tento odhad se z důvodu variability a zkreslení nerovná skutečné hodnotě. Ve statistice se může vyskytnout celá řada výběrových a nevýběrových chyb. V případě statistiky založené na výběrovém šetření existuje pro kontrolu přesnosti zavedená teorie, která zkoumá kolísání odhadu od jeho očekávané hodnoty, vyjádřené pomocí rozptylu, standardní chyby, variačního koeficientu nebo intervalů spolehlivosti. Údaje platební bilance (stejně jako v případě národních účtů) jsou sestavovány jako souhrny různých primárních statistik. Některé jsou založeny na výběrových šetřeních, jiné jsou odvozeny z administrativních údajů, další jsou výsledky modelů. V případě souhrnné statistiky, např. platební bilance, nelze pro měření přesnosti použít přímý přístup. Dvěma hlavními nástroji, které lze podle příruček pro kvalitu statistiky použít pro vyhodnocení kvality statistiky tohoto typu, jsou analýza revizí a posouzení chyb a opomenutí⁵, přičemž oba nástroje jsou v této zprávě zahrnuty.

Mezinárodní měnový fond rovněž vytvořil standardy pro vyhodnocování kvality statistiky, které jsou součástí rámce pro vyhodnocování kvality údajů (Data Quality Assessment Framework, DQAF). Jeden konkrétní rámec je věnován platební bilanci⁶.

Zprávy Eurostatu o kvalitě údajů platební bilance jsou v souladu se standardy zavedenými pro Evropský statistický systém a definovanými v rámci pro vyhodnocování kvality údajů. V zájmu lepšího vystižení různých prvků kvality údajů se postupně obsah těchto zpráv rozšiřoval a v budoucnu dojde k dalšímu zlepšení.

Kvalita souhrnných statistik není prostým součtem kvality všech základních primárních údajů, nicméně kvalita údajů o platební bilanci rozhodně závisí na kvalitě všech základních zdrojů údajů. Zprávy o kvalitě jsou pravidelně připravovány pro mezinárodní obchod zbožím⁷, což je hlavní složka běžného účtu. Hodnotit kvalitu každé jednotlivé složky platební bilance by však bylo nesmírně nákladné a časově náročné.

3. PROBLÉMY, KTERÉ VYVSTALY PŘI SESTAVOVÁNÍ STATISTIK PATEBNÍ BILANCE

Systémy pro sestavování statistik platební bilance původně vznikly jako vedlejší produkty systémů devizové kontroly: rezidentské banky shromažďovaly a poskytovaly sestavovatelům platební bilance (obvykle v národních centrálních bankách) informace o každé jednotlivé transakci v cizí měně. Tento zdroj informací, nazývaný „systém vykazování mezinárodních transakcí“ (international transaction

³ Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 164.

⁴ Viz „ESS Handbook for Quality Reports“ (Příručka ESS pro zprávy o kvalitě), pracovní dokumenty Eurostatu, 2009. Viz také „ESS Standard for Quality Reports (Standard ESS pro zprávy o kvalitě), pracovní dokumenty Eurostatu, 2009.

⁵ Viz „ESS Handbook for Quality Reports“, Eurostat, 2009, s. 65.

⁶ Viz: http://dsbb.imf.org/images/pdfs/dqrs_bop.pdf.

⁷ Viz: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-RA-10-026.

reporting system, ITRS) nebo „výkaznictví založené na zúčtování“, zůstává v řadě zemí mimo Evropskou unii hlavním zdrojem pro sestavování statistik platební bilance.

Zrušení devizových omezení, rostoucí počet a složitost přeshraničních finančních transakcí a integrované řízení plateb, které provádějí nadnárodní společnosti, postupně snižovaly komplexnost informací získávaných ze systému zúčtování plateb. V EU byla užitečnost výkaznictví založeného na zúčtování pro sestavování statistik platební bilance dále omezena posunem k liberalizaci trhu finančních služeb v EU⁸. Vzhledem k tomu, že se neustále snižovala komplexnost tradičního zdroje údajů pro sestavování statistik platební bilance, vypracovali evropští statistici, kteří se zabývají platební bilancí, s ohledem na omezenější zdroje a rostoucí odpor ke statistickému zatížení respondentů alternativní zdroje údajů.

V roce 2000 představili sestavovatelé platební bilance v EU nové systémy sběru a sestavování údajů. Tyto nové systémy, které již byly zavedeny ve většině členských států EU, jsou založeny na kombinaci různých šetření, v některých případech integrovaných s omezenými informacemi, které jsou stále dostupné ze systému ITRS. Častěji jsou využívány informace získané přímo od podniků nebo jednotlivců. Ve větší míře se používají metody výběru a odhadu. Soulad s ostatními statistikami, např. o národních účtech a o obchodu se zbožím, je pečlivěji sledován a byly zavedeny společné nástroje na úrovni EU a eurozóny, aby se proces sestavování stal jednodušší. Jedním z příkladů je centralizovaná databáze cenných papírů, která umožňuje sestavování údajů o portfoliových investicích na základě informací o jednotlivých cenných papírech; dalším příkladem je síť přímých zahraničních investic umožňující výměnu mikrodat o přímých zahraničních investicích.

4. RELEVANCE

„Relevance“ označuje míru, do jaké statistiky uspokojují stávající a potenciální potřeby uživatelů. V důsledku finanční krize věnují uživatelé údajům týkajícím se platební bilance (a investiční pozice vůči zahraničí) větší pozornost. Statistiky platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí jsou základním nástrojem pro analýzu vnější nerovnováhy a rovněž se používají jako primární údaje pro tři z jedenácti ukazatelů, které jsou součástí srovnávacího přehledu postupu EU při makroekonomické nerovnováze⁹.

V rámci vyhodnocování kvality údajů platební bilance se relevance vyjadřuje jako míra dostupnosti údajů, požadovaných podle nařízení o platební bilanci, konečným uživatelům, přičemž se předpokládá, že uvedené nařízení potřeby uživatelů přiměřeně reflektuje.

Jelikož se tyto potřeby v průběhu času vyvíjejí, změnila Komise požadavky na údaje platební bilance v souladu s novými mezinárodními standardy. Nejnovější nařízení Komise, kterým se mění nařízení o platební bilanci, pokud jde o aktualizaci požadavků na údaje a definic¹⁰, bylo zveřejněno v Úředním věstníku dne 27. června 2012 a použije se ode dne 1. ledna 2014.

Uživatelé však již v důsledku nedávných obtíží na finančních trzích předkládají požadavky na podrobné údaje platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí, které přesahují rámec

⁸ Nařízení (ES) č. 2560/2001 o přeshraničních platbách v eurech vyňalo z oznamovací povinnosti pro účely statistiky všechny transakce do výše 12 500 EUR. Při revizi nařízení (ES) č. 2560/2001 byla tato hranice zvýšena na 50 000 EUR (nařízení (ES) č. 924/2009, čl. 5 odst. 1).

⁹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/excessive_imbalance_procedure/imbalance_scoreboard.

¹⁰ Nařízení Komise (EU) č. 555/2012 ze dne 22. června 2012 (Úř. věst. L 166, 27.6.2012, s. 22).

pozměněného nařízení o platební bilanci. Potřebovali by například podrobnější zeměpisné členění, a případně i dvoustranné údaje. Uživatelé odpovědní za obchodní jednání se třetími zeměmi znovu přednesli svou žádost o informace o službách „podle způsobu dodávky“¹¹. Eurostat vyzývá členské státy k poskytování těchto dodatečných informací na dobrovolném základě.

4.1. Dostupnost údajů

Kritérium úplnosti údajů se zaměřuje na dostupnost údajů požadovaných podle nařízení o platební bilanci. Měří se jako podíl počtu poskytnutých hodnot z celkového počtu požadovaných hodnot. V tabulce 1 je tento ukazatel uveden podle členského státu a datového souboru.

Pokud jde o **euro ukazatele**, všechny členské státy zcela splnily požadavky nařízení o platební bilanci za sledovaná čtvrtletí (2011Q3–2012Q2).

Pokud jde o čtvrtletní platební bilanci, dostupnost údajů byla ve všech posledních čtvrtletích stabilní a v daných referenčních obdobích (2011Q3–2012Q2) dosahovala průměru 98 %, oproti 95 % za předchozí čtyři čtvrtletí (2010Q3–2011Q2), k čemuž přispěly podrobnější údaje vykázané Bulharskem, Francií (která počínaje obdobím 2012Q1 vykazuje 100 % údajů) a Rumunskem.

V případě **mezinárodního obchodu službami** se dostupnost údajů lehce zvýšila z 97 % v předchozím roce na 98 %, a to u všech požadovaných položek.

U **toků a stavů přímých zahraničních investic** se za sledované období 2011 (t + 9) průměr EU oproti úrovni z minulého roku (100 %) snížil a dosáhl 98 % (toky PZI) a 99 % (stavy PZI). Celková dostupnost údajů o přímých zahraničních investicích v členění podle činností a v zeměpisném členění se však za sledované období 2010 (t + 21) zvýšila z 92 % na 95 % v případě toků PZI a z 95 % na 97 % v případě stavů PZI.

Dostupnost údajů za všechny oblasti platební bilance je velmi vysoká. Několik málo údajů, které nebyly předány, se týká velmi podrobných položek a zeměpisného členění nebo členění podle činností.

¹¹ To by znamenalo jasné rozlišování transakcí v závislosti na tom, zda: a) je přeshraničně poskytována služba (tzv. „způsob 1“), b) hranici překračuje zákazník („způsob 2“) nebo c) hranici překračuje poskytovatel služby („způsob 4“). Viz Příručka o statistice mezinárodního obchodu službami (Manual on Statistics of International Trade in Services), 2010, kapitola V.

Tabulka 1: Úplnost údajů

	Euro ukazatele (t + 2)	Čtvrtletní platební bilance (t +3)	Mezinárodní obchod službami (t + 9)	Toky PZI (t + 9)	Stavy PZI (t + 9)	Toky PZI (t + 21)	Stavy PZI (t + 21)
Belgie	100 %	100 %	100 %	100 %	96 %	39 %	100 %
Bulharsko	100 %	93 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Česká republika	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Dánsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %
Německo	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Estonsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Irsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %
Řecko	100 %	100 %	74 %	100 %	100 %	70 %	100 %
Španělsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Francie	100 %	92 %	100 %	93 %	100 %	100 %	100 %
Itálie	100 %	100 %	100 %	100 %	97 %	100 %	63 %
Kypr	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Lotyšsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Litva	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	95 %	100 %
Lucembursko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Maďarsko	100 %	98 %	100 %	99 %	96 %	100 %	100 %
Malta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Nizozemsko	100 %	100 %	92 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Rakousko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Polsko	100 %	74 %	100 %	59 %	87 %	76 %	84 %
Portugalsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Rumunsko	100 %	97 %	95 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Slovinsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Slovensko	100 %	94 %	97 %	100 %	100 %	95 %	96 %
Finsko	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Švédsko	100 %	94 %	98 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Spojené království	100 %	100 %	93 %	99 %	96 %	91 %	91 %
Průměr EU	100 %	98 %	98 %	98 %	99 %	95 %	97 %

5. PŘESNOST

„Přesnost“ označuje blízkost odhadů neznámým skutečným hodnotám. Zatímco primární statistika může měřit přesnost pomocí statistických ukazatelů, jako je střední chyba průměru a rozptyl, nelze podobné ukazatele vypracovat pro makroekonomické statistiky, které jsou výsledkem různých postupů sběru a sestavování údajů. Zpráva o kvalitě údajů platební bilance měří přesnost podle rozsahu revizí. Předpokládá se, že každá revize přibližuje datový soubor skutečné hodnotě.

Revize neznamená, že vznikly „chyby“ nebo že se v průběhu času zhoršovala kvalita údajů. Naopak, revize se provádějí v době, kdy jsou k dispozici nové zdroje údajů a lepší informace. Dobře zavedená politika revizí, o které je veřejnost informována, je známkou stability příslušného statistického systému.

Rozsah revizí je však měřítkem kvality prvního uvolnění specifického datového souboru v porovnání s poslední zveřejněnou verzí. Dochází ke kompromisu mezi včasností a rozsahem revizí: čím dřívější je první uvolnění datového souboru, tím rozsáhlejší revize se dají očekávat v době, kdy se uvolní pozdější verze téhož datového souboru.

5.1. Stabilita

Velmi předběžný odhad čtvrtletní platební bilance je k dispozici 60 dnů po sledovaném období („euro ukazatele“), zatímco první úplný odhad je k dispozici 90 dnů po skončení sledovaného období. Konečné odhady jsou obvykle k dispozici po třech a půl letech (14 čtvrtletí), revize je však možné provádět i po delší době.

V tabulce 2 jsou uvedeny průměrné hodnoty revizí čtvrtletních platebních bilancí mezi údaji dostupnými v období $t+60$ a $t+90$ dní, zatímco tabulky 3 a 4 uvádějí průměrné hodnoty revizí od prvního ke konečnému odhadu v uplynulých 14 sledovaných čtvrtletích (2009Q1–2012Q2), vyjádřené v procentech původní hodnoty.

Graf 1 zobrazuje rozdíly mezi prvním a konečným odhadem běžného účtu celkem za EU-27.

Revize příjmů byly nejvyšší v roce 2007, poté klesaly až do roku 2009 a následně zůstaly na stejné úrovni. Revize údajů za jednotlivé země se mezi zeměmi často vzájemně kompenzují. Odhad souhrnů za EU-27 je tudíž poměrně stabilní v čase.

Revize různými směry u příjmů a výdajů mohou vést k rozsáhlým revizím salda, a to i v případě, že jsou absolutní revize malé.

Průměrné hodnoty revizí by se měly interpretovat obezřetně, jelikož mohou být abnormálně vysoké, pokud byl původní odhad nízký. Zejména ukazatele za malé ekonomiky jsou na tento faktor velmi citlivé: v několika málo případech vykazují extrémní hodnoty, a to přes skutečnost, že absolutní výše jak prvního odhadu, tak následných revizí jsou velmi malé. Obecněji lze říci, že obezřetná interpretace je rovněž namístě v případech (například u finančních derivátů), kdy se měří revize čistých toků (příjmy minus výdaje).

U **běžného účtu** byly zaznamenány velmi malé revize jak na straně příjmů, tak na straně výdajů **úctu zboží**, zatímco v případě **úctu služeb** byly hodnoty revizí obvykle o něco vyšší než u zboží, přičemž nejrozsáhlejší byly v případě **ostatních služeb**. Revizím nejvíce podléhá **účet důchodů**, kdy jsou zaznamenávány velmi vysoké hodnoty u důchodů z přímých investic v důsledku obtíží, se kterými se sestavovatelé potýkají při odhadování zisků při prvním předávání. V rámci 14 posuzovaných čtvrtletí

byly průměrné revize obvykle vyšší u položek **finančního účtu** než u položek běžného účtu a odrážely rozdíly co do rozsahu a volatility přeshraničních finančních transakcí. Pokud jde o EU, byly revize největší u **přímých investic v zahraničí, závazků portfoliových investic a finančních derivátů**.

Tabulka 2: Průměrné hodnoty revizí pro euro ukazatele za období 2009Q1–2012Q2, v % původní hodnoty

Členský stát	Zboží		Služby		Náhrady zaměstnancům		Důchody z přímých investic		Důchody z portfoliových investic		Důchody z ostatních investic		Běžné převody	
	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D
BE	0,9	1,2	3,3	3,9	0,6	12,3	16,3	-56,5	-1,9	-	-2,8	-8,5	20,4	7,3
BG	-0,9	0,1	2,8	3,8	4,5	-33,4	98,4	17,7	23,9	-	12,5	22,7	-0,5	-9,6
CZ	0,6	3,1	1,6	31,2	5,2	-3,4	13,0	35,9	11,9	-	-0,8	-12,1	8,6	1,3
DK	0,2	0,1	0,6	0,3	0,5	8,9	0,7	0,0	-0,4	-	0,2	3,0	3,1	1,6
DE	0,2	0,7	0,1	-3,4	1,9	3,3	12,2	0,2	-0,4	-	2,8	2,4	0,1	-3,3
EE	0,0	0,0	0,1	0,0	-2,0	0,3	-6,5	-2,3	-5,3	-	1,5	0,2	1,5	0,1
IE	3,2	9,9	5,7	-1,0	12,9	-0,1	17,5	13,3	4,8	-	-2,2	-5,7	75,5	28,8
EL	-2,0	-1,2	-0,8	-3,9	-3,3	-0,7	47,6	-17,2	-21,0	-	-8,5	-0,5	-0,8	5,4
ES	0,4	-0,1	4,1	1,7	0,5	0,0	2,6	78,3	-0,6	-	-2,6	-6,0	-0,4	-0,5
FR	-1,6	-0,6	-2,3	-4,4	3,5	3,1	12,5	4,9	27,7	-	-15,7	-20,4	19,4	17,9
IT	0,1	0,2	1,6	1,4	7,5	3,8	-0,6	-10,2	-4,1	-	1,8	2,4	4,0	10,4
CY	29,9	8,1	35,9	4,5	21,6	11,3	133,2	114,4	-4,3	-	26,2	20,5	30,1	30,7
LV	-0,2	-1,0	-3,6	-2,8	0,5	-2,6	-54,2	-17,5	0,3	-	-0,9	-3,9	-0,4	-0,5
LT	0,4	0,9	26,1	0,6	12,5	144,9	-278,3	85,8	46,7	-	36,3	107,7	15,3	7,6
LU	5,7	3,8	2,1	3,5	-0,7	-27,1	42,9	127,5	1,2	-	2,8	-3,0	2,1	-0,2
HU	-1,3	-1,1	-2,0	-6,1	554,0	-0,8	23,0	4,2	-1,6	-	4,2	2,2	70,0	52,1
MT	1,3	0,9	3,2	3,5	0,0	0,0	-369,8	18,8	0,6	-	-0,7	-2,5	c	c
NL	-0,2	1,7	3,6	-0,9	-41,4	-23,1	-13,2	-35,1	2,6	-	-46,0	-39,8	-19,8	-2,3
AT	1,5	11,1	6,1	3,2	0,8	1,1	2,2	7,7	0,9	-	0,5	1,9	-1,0	2,3
PL	1,1	1,2	0,5	0,9	-2,9	26,7	-485,0	14,8	-1,7	-	-5,3	35,4	16,9	-0,6
PT	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,3	7,0	17,8	26,0
RO	0,0	0,1	3,9	2,1	4,5	2,7	189,3	-11,0	4,7	-	19,3	2,0	1,7	-0,6
SI	2,7	6,9	20,1	12,9	0,0	-0,9	1,0	-3,3	-0,2	-	0,2	-0,1	1,9	2,1
SK	3,3	0,5	-6,6	-6,4	79,1	25,7	-252,3	83,9	-7,4	-	-13,1	-15,9	-7,4	65,6
FI	1,2	-1,8	0,2	0,3	0,2	1,0	-2,5	-57,3	-0,2	-	0,1	0,0	17,8	4,5
SE	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	0,0	-36,3	-50,8	0,0	-	0,0	0,0	8,8	6,0
UK	-0,8	-0,5	0,1	0,6	2,7	-2,5	125,2	2,0	2,5	-	-5,6	-4,2	23,9	4,1
EU	0,1	0,7	1,8	-0,4	0,7	-2,2	-1,3	-12,7	3,8	3,5	-7,4	-7,8	0,6	4,5

Tabulka 3: Průměrné hodnoty revizí pro hlavní položky běžného účtu za období 2009Q1–2012Q2 (v %)

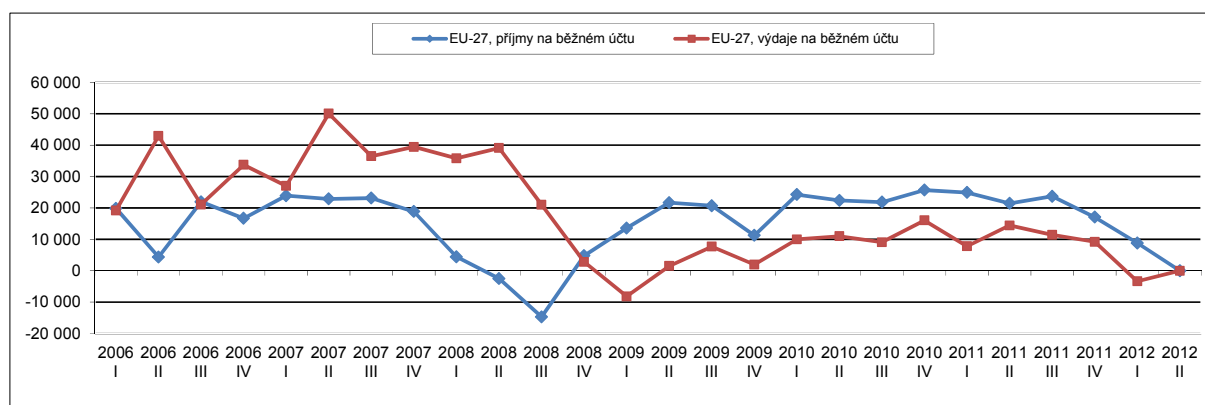
Čl. stát	Zboží		Služby		Doprava		Cest. ruch		Ostatní služby		Náhrady zaměst.		Důchody z přímých investic		Důchody z portfol. investic		Důchody z ostatních investic		Běžné převody	
	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D
BE	1,1	3,1	9,3	6,0	1,5	2,5	3,0	1,6	15,1	2,5	4,8	29,0	9,6	-3,6	7,1	-	-10,0	-29,8	31,7	11,1
BG	-0,4	1,2	0,6	-0,7	-8,1	-9,1	5,1	4,5	3,5	7,9	2,4	41,7	-92,1	-308,7	3,3	-	3,8	9,5	9,4	-3,9
CZ	2,1	-3,2	1,0	11,3	-8,5	2,3	12,9	-8,4	0,2	-1,2	0,5	6,2	-54,1	12,7	-4,1	-	-6,9	-1,0	11,3	-10,6
DK	0,8	-1,5	4,4	2,9	3,9	6,4	-6,5	1,2	9,1	-3,1	30,5	-0,6	-0,1	-52,9	4,4	-	1,6	-1,4	3,2	-0,7
DE	1,6	1,9	3,5	1,8	2,7	1,6	0,2	0,7	4,4	2,6	7,5	17,0	53,5	-8,7	-2,1	-	8,6	9,8	-0,3	-7,6
EE	-1,6	-1,8	0,3	-1,1	0,5	-5,4	-0,3	4,0	0,2	0,6	-6,8	0,1	14,7	995,4	2,4	-	-0,7	-1,5	-11,2	-5,1
IE	-1,4	-0,2	-1,9	-0,7	-0,1	0,1	13,6	-9,7	-2,5	-0,1	13,7	-4,4	5,9	-6,7	5,3	-	-8,5	-8,7	-1,3	2,5
EL	-1,3	-0,7	-0,2	-0,7	-0,2	-0,6	0,0	0,0	-1,3	-1,7	-1,4	-0,7	312,8	-75,8	0,0	-	-2,7	-1,4	-0,5	0,5
ES	0,5	-0,3	1,3	1,9	1,8	5,5	3,0	0,5	0,6	0,5	1,9	-1,1	39,5	17,6	-0,5	-	0,8	-0,3	2,9	1,2
FR	0,0	-1,2	23,1	12,0	3,7	3,8	4,4	-0,1	42,4	29,4	16,1	-5,7	31,8	34,0	0,0	-	4,8	0,1	34,9	40,2
IT	-0,3	0,6	8,0	5,6	0,1	0,5	0,7	0,1	21,7	12,7	245,7	67,9	158,1	34,9	0,6	-	21,7	-1,0	33,9	8,5
CY	-24,5	-7,1	3,1	7,3	1,2	5,2	-4,5	10,2	5,8	8,7	12,0	6,1	51,0	53,5	0,5	-	4,3	5,6	-6,3	-2,6
LV	-0,6	-0,1	-0,5	-1,6	-0,3	2,5	0,2	0,0	-1,4	-3,6	-3,2	2,5	50,5	-21,9	-5,7	-	-1,0	-2,0	0,1	-0,2
LT	-0,1	-1,4	2,1	6,0	-0,1	1,1	13,5	25,3	-4,2	-3,0	24,2	26,0	195,3	16,6	-8,2	-	-3,0	-29,6	-6,1	17,9
LU	-0,8	1,0	-7,3	-0,8	-0,4	-2,2	14,4	0,9	-7,9	-3,4	0,3	11,3	11,9	13,9	0,1	-	-10,9	-21,9	-2,2	-0,7
HU	-5,6	-0,2	2,6	0,1	-1,0	-1,4	0,0	-13,2	4,7	3,5	-3,6	-17,6	61,0	46,1	1,7	-	-0,4	1,5	9,4	0,5
MT	17,8	17,9	4,0	30,2	1,3	10,1	c*	c*	16,4	45,3	-0,8	-4,7	-122,6	-630,7	0,1	-	-0,1	0,2	c*	c*
NL	-1,2	-1,0	-0,1	2,1	-0,1	0,8	-1,8	0,0	-0,1	2,6	-0,5	63,9	31,1	27,5	2,3	-	-1,5	-5,1	-21,3	-6,2
AT	0,7	-1,0	1,8	0,4	1,6	1,1	-0,5	0,7	2,8	-0,3	-0,2	-5,9	24,7	56,4	2,4	-	0,5	-0,2	-0,8	-2,3
PL	-0,5	-1,4	-1,2	0,8	1,3	2,4	-2,8	5,7	-0,9	-2,0	-22,7	203,1	163,1	-22,2	8,0	-	0,0	-0,3	-34,4	-14,2
PT	-0,4	0,0	0,3	-0,1	0,1	-1,6	0,0	0,3	1,1	0,7	0,1	8,5	21,2	2,2	0,4	-	15,3	-4,0	-8,5	-10,7
RO	-0,1	1,3	2,3	-8,9	-5,4	-22,5	2,7	-0,2	5,6	2,6	4,6	1,4	-662,5	-277,7	0,3	-	22,7	-4,4	-0,5	-4,2
SI	0,3	-0,1	-7,2	-1,9	6,1	0,1	-0,4	-6,5	0,7	3,6	91,3	-8,7	-137,7	-26,2	-1,2	-	-0,2	2,3	3,6	17,5
SK	-0,4	-0,5	-1,8	-1,0	-0,9	-5,0	-3,9	6,5	-2,6	0,6	-12,3	-29,6	186,5	118,9	-1,0	-	-1,0	-3,1	-20,5	-20,6
FI	1,0	0,7	10,8	18,7	12,3	4,1	3,2	2,0	c*	c*	0,3	6,2	13,2	506,3	-4,7	-	0,3	3,2	-1,9	7,0
SE	0,2	0,5	-1,3	-0,1	-0,9	-3,9	-5,9	-2,8	0,1	1,9	2,0	-3,6	7,7	51,4	3,0	-	-5,0	-10,7	-8,4	0,5
UK	0,2	-0,1	5,4	0,0	1,8	-1,1	8,6	1,4	5,7	-1,2	8,8	-3,4	-2,5	7,5	0,5	-	9,9	3,9	20,1	8,2
EU	0,3	0,3	4,9	2,9	1,6	1,7	2,0	0,1	7,0	3,8	13,9	19,2	16,0	8,7	-0,7	-2,3	1,2	-3,3	1,6	1,7

*c – důvěrný údaj

Tabulka 4: Průměrné hodnoty revizí pro hlavní položky finančního účtu za období 2009Q1–2012Q2

PRŮMĚRNÉ HODNOTY ZA FINANČNÍ ÚČET ČTVRTLETNÍ PLATEBNÍ BILANCE (v %)							
Členský stát	Odliv přím. inv.	Přiliv přím. inv.	Aktiva portfol. inv.	Závazky portfol. inv.	Aktiva ost. inv.	Závazky ost. inv.	Fin. deriváty
BE	33,2	1,6	-90,5	-13,2	30,5	8,2	132,4
BG	-182,6	-154,4	59,1	-7,5	-920,6	-45,7	6,7
CZ	-89,4	683,4	-41,4	0,0	-20,2	-1 802,9	-14,0
DK	-3,1	180,0	-40,2	-10,9	-4,7	0,7	-14,7
DE	141,7	32,0	-2,5	15,9	45,3	2,8	35,6
EE	38,3	110,3	3,4	66,9	2,3	-94,6	-13,3
IE	47,1	38,2	-35,4	87,9	-14,7	-3,8	18,0
EL	-557,7	-131,7	54,4	0,4	1,2	1,3	-1,1
ES	207,2	48,7	25,0	-3,8	-3,1	-14,7	-29,6
FR	-7,5	-17,6	-30,7	4,5	-29,4	-29,4	-359,2
IT	161,8	-23,7	-156,0	-1,9	-1 330,6	11,1	697,3
CY	314,7	296,8	-16,5	-258,3	-170,3	-87,4	-21,6
LV	-36,1	-63,9	-207,3	34,2	-22,3	8,0	10,7
LT	-87,5	188,9	-3,3	-29,9	73,9	3,7	-16,7
LU	-142,3	64,8	-8,5	-14,6	79,1	-0,1	1 721,6
HU	-84,9	52,4	46,2	4,0	-2,0	33,4	-2,8
MT	-9,1	-101,3	-5,1	-49,4	0,2	2,1	-3,2
NL	-51,7	121,8	-5,3	10,1	-257,4	34,7	14,8
AT	114,9	52,7	-2,7	5,9	-7,3	16,8	-225,7
PL	275,5	-34,4	-50,4	1,2	66,1	-17,5	-2,3
PT	-364,4	-94,3	-15,2	39,8	-39,5	-14,5	-9,4
RO	473,5	-131,2	-167,0	-18,5	-41,3	42,5	40,1
SI	-23,5	35,3	5,3	12,0	-20,3	43,8	-2 028,6
SK	16,3	64,0	98,6	15,0	-25,3	82,9	-0,4
FI	249,3	-140,1	4,9	20 825,7	9,9	-3,1	23,7
SE	87,6	-51,4	7,2	17,1	-148,4	-34,1	-38,2
UK	-3,6	32,6	159,9	8,8	1,5	87,6	-14,4
EU	35,2	9,0	4,0	-32,1	-3,7	10,9	70,5

Graf 1: Rozdíly mezi prvním a konečným odhadem běžného účtu za EU-27 v období 2005Q1–2012Q2, v milionech EUR

6. VČASNOST A DOCHVILNOST

Dochvilnost se měří na základě dodržování lhůt pro předání údajů stanovených v nařízení o platební bilanci. Tabulka 5 obsahuje analýzu dochvilnosti statistik platební bilance. Ukazuje, že až na velmi malé výjimky byly členské státy schopny dodržet stanovené lhůty u všech datových souborů.

Včasnost je též možno měřit jako interval mezi sledovaným obdobím, ke kterému se vztahují datové soubory, a okamžikem, kdy jsou údaje zpřístupněny uživatelům. V současné době jsou údaje platební bilance předávány Eurostatu 90 dní po skončení sledovaného období. Pozměněné nařízení o platební bilanci zohlednilo žádosti uživatelů o včasnější statistiky a zkrátilo lhůtu pro předání údajů ze současných 90 dní na 85/82/80 dní od roku 2014/2017/2019 a dále.

Tabulka 5: Dochvilnost předávání údajů

	Euro ukazatele*	Čtvrtletní platební bilance*	Mezinárodní obchod službami	Přímé zahraniční investice - toky	Přímé zahraniční investice - stavy
<i>Lhůta pro předání:</i>	<i>sledované období + 2 měsíce</i>	<i>sledované období + 3 měsíce</i>	<i>sledované období + 9 měsíců</i>	<i>sledované období + 9 (nebo 21) měsíců**</i>	<i>sledované období + 9 (nebo 21) měsíců**</i>
Belgie	-1	-1	0	-3	24
Bulharsko	-10	-13	0	-2	-2
Česká republika	-2	-9	-8	11	-6
Dánsko	-16	-8	0	-3	-3
Německo	-7	-6	-3	-5	-17
Estonsko	-1	-20	-35	-21	-21
Irsko	-4	-5	-17	-2	-2
Řecko	-7	-4	-2	-4	-3
Španělsko	0	-2	-1	-2	-2
Francie	-3	-3	0	-3	-3
Itálie	-1	-4	0	0	0
Kypr	0	-1	-1	-3	-3
Lotyšsko	0	-23	-25	-27	-27
Litva	-2	-5	0	-2	-2
Lucembursko	-9	-2	-1	-3	0
Maďarsko	-3	-1	0	-2	-2
Malta	0	-4	-10	-3	-3
Nizozemsko	-15	-9	-3	-5	-3
Rakousko	-3	-4	-4	-58	-58
Polsko	0	-2	-3	-3	-2
Portugalsko	-5	-6	-7	-10	-10
Rumunsko	-1	-6	-2	-4	-4
Slovinsko	-16	-17	-86	-30	-30
Slovensko	0	0	0	-5	-5
Finsko	-4	-12	-7	-9	-9
Švédsko	-2	-9	-1	-2	-2
Spojené království	0	1	-1	-2	-2

* Pro euro ukazatele a čtvrtletní platební bilanci se uvádí průměrná dochvilnost pro čtyři předávání údajů (2011Q3–2012Q2).

** U přímých zahraničních investic (toků i stavů) jsou dva různé požadavky na údaje, každý s jinou lhůtou: 9 měsíců a 21 měsíců po skončení sledovaného období. Oba soubory údajů však mají být předány k témuž datu – konci září.

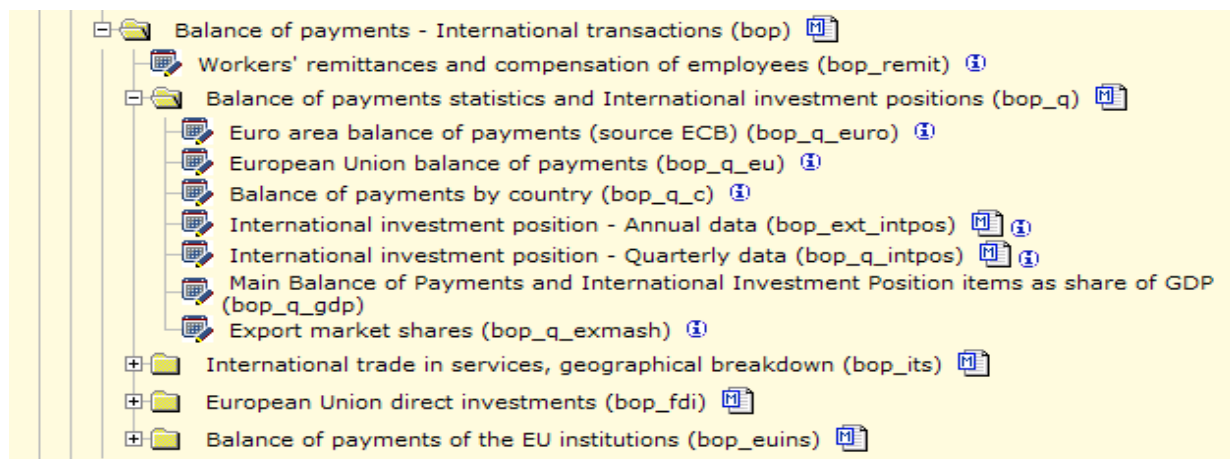
7. DOSTUPNOST A SROZUMITELNOST

Údaje platební bilance za 27 členských států EU jsou poskytovány bezplatně na internetových stránkách Eurostatu (Eurobase):

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

Struktura údajů je uvedena na obrázku 1.

Obrázek 1: Údaje platební bilance dostupné on-line pro všechny uživatele

Jak množství, tak podrobnost údajů platební bilance, které jsou šířeny on-line, se v průběhu času stále zvyšovaly. Pravidelné šíření údajů o remitencích pracovníků bylo zahájeno v únoru 2010. V důsledku rostoucího zájmu o údaje členských států o platební bilanci a investiční pozici vůči zahraničí bylo v roce 2011 zahájeno šíření delších časových řad, údajů v podrobnějším zeměpisném členění a úplnějších tabulek. V roce 2011 byly vytvořeny nové tabulky „Hlavní položky platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí jako podíl na HDP“ a „Podíl na vývozních trzích“ a začalo se s šířením čtvrtletních údajů o investiční pozici vůči zahraničí. V dubnu 2013 Eurostat začal šířit podrobnější informace týkající se čtvrtletní platební bilance finančního účtu.

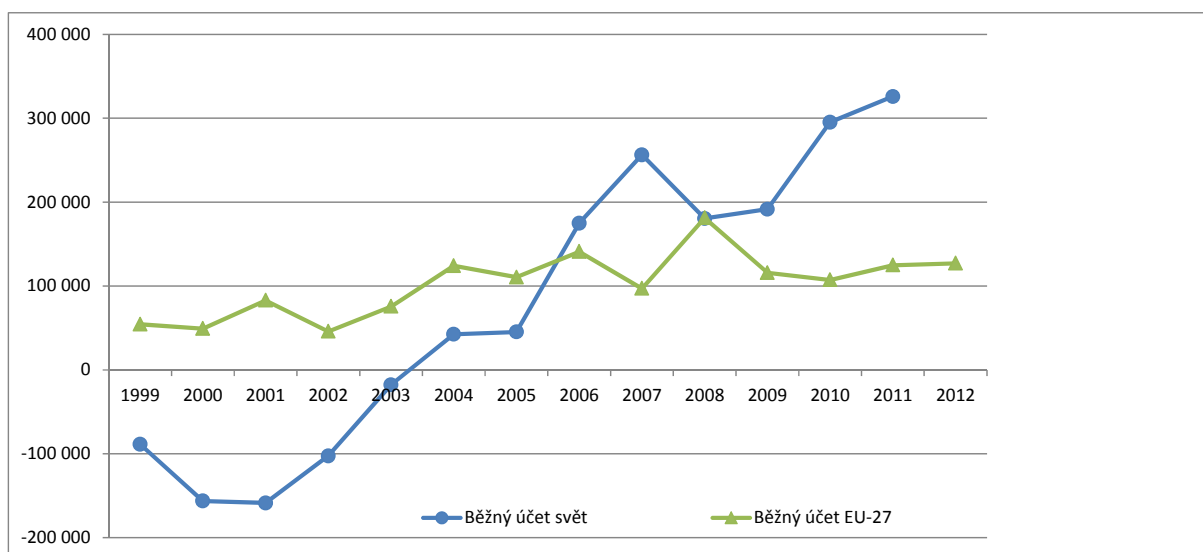
8. SROVNATELNOST

„Srovnatelnost“ se vztahuje k rozdílům, které lze pozorovat, srovnávají-li se statistiky ve stejné oblasti mezi zeměpisnými oblastmi nebo v čase.

Zpráva o kvalitě údajů platební bilance posuzuje srovnatelnost v prostoru podle asymetrií. Eurostat poskytuje pravidelně tabulky, které zdůrazňují hlavní přetrvávající asymetrie za každou jednotlivou zemi a položku, a vybízí země, aby řešily příčiny asymetrií prostřednictvím dvoustranných kontaktů a výměn podrobnějších informací. Byla také vytvořena síť pro přímé zahraniční investice (PZI) s cílem umožnit výměnu dvoustranných údajů o PZI a očekává se, že časem přispěje ke snížení asymetrií v oblasti PZI.

Graf 2 srovnává asymetrie v zemích EU-27 a ve světě. Přestože asymetrie v rámci EU-27 rozhodně nejsou zanedbatelné (představují 0,8% HDP EU), jsou od roku 2004 stabilní. Rozličné iniciativy, které Eurostat podniká s cílem omezit asymetrie v platební bilanci EU-27, tak nesou viditelné výsledky.

Graf 2: Asymetrie v zemích EU-27 a ve světě, běžný účet celkem, 1999–2012, v milionech EUR

9. SOUDRŽNOST

Soudržnost se zaměřuje na konzistenci statistik vytvářených pro různé účely. Zpráva o kvalitě údajů platební bilance měří tuto složku posouzením vnitřní konzistence (dodržení pravidel integrity, soudržnost mezi čtvrtletními a ročními údaji a počet chyb a opomenutí) a vnější konzistence (soudržnost mezi údaji platební bilance a obdobnými statistikami z jednotlivých statistických rámců). Vnější konzistence údajů platební bilance o zboží a statistiky zahraničního obchodu (jak je produkuje Intrastat a Extrastat) se pravidelně monitoruje.

9.1. Vnitřní konzistence

Vnitřní konzistence se měří na základě hodnot čistých chyb a opomenutí. Čisté chyby a opomenutí tvoří zbytkovou položku vyrovnávající účty. Někdy se chyby při sestavování účtů navzájem kompenzují. Proto velikost této zbytkové položky nemusí nutně vypovídat o celkové přesnosti bilance.

Sestavovatelé platební bilance v členských státech čisté chyby a opomenutí pozorně monitorují: vysoké hodnoty nebo stálé přírůstky jsou znakem problémů v systémech sestavování, které je nutné identifikovat a řešit.

V tabulce 6 je uvedena průměrná relativní chyba zaznamenaná členskými státy za období 2009–2011. Rovná se průměru absolutní hodnoty čistých chyb a opomenutí během dotčeného období (měřených jako procentuální podíl průměru příjmů a výdajů na běžném účtu), jak jsou zaznamenány ve čtvrtletní platební bilanci členských států. Za období 2009–2011 zaznamenalo pět členských států (Itálie, Dánsko, Švédsko, Finsko a Irsko) u tohoto ukazatele hodnotu přibližně 10%. Oproti období 2008–2010 se počet chyb a opomenutí mírně snížil v Bulharsku, Finsku a ve Švédsku. V Itálii zůstávají hodnoty chyb a opomenutí vysoké a jsou důsledkem přechodu na zcela nový systém sběru a sestavování údajů.

Tabulka 7 znázorňuje kumulovaný relativní součet chyb a opomenutí, který se vypočítává pro každé období jako kumulovaný součet chyb a opomenutí vydělený běžným účtem celkem (součet příjmů a výdajů). Tento ukazatel posuzuje setrvalost znaménka u chyb a opomenutí: nižší hodnoty jsou

vykázány u členských států, kde se u chyb a opomenutí mění znaménko, což je ukazatel toho, že chyby a opomenutí nejsou systematické. V roce 2011 zaznamenalo pět členských států (Dánsko, Itálie, Polsko, Slovensko a Finsko) u tohoto ukazatele hodnotu přesahující 10%.

Tabulka 6: Průměrná relativní chyba za období 2009–2011

Belgie	1%	Francie	8%	Rakousko	4%
Bulharsko	6%	Itálie	12%	Polsko	5%
Česká republika	2%	Kypr	3%	Portugalsko	2%
Dánsko	10%	Lotyšsko	2%	Rumunsko	5%
Německo	4%	Litva	1%	Slovinsko	2%
Estonsko	2%	Lucembursko	0%	Slovensko	4%
Irsko	9%	Maďarsko	2%	Finsko	9%
Řecko	3%	Malta	4%	Švédsko	10%
Španělsko	3%	Nizozemsko	4%	Spojené království	4%

Tabulka 7: Kumulované relativní chyby a opomenutí, 2011

Belgie	1%	Francie	3%	Rakousko	0%
Bulharsko	9%	Itálie	-12%	Polsko	-17%
Česká republika	-4%	Kypr	2%	Portugalsko	-2%
Dánsko	-19%	Lotyšsko	4%	Rumunsko	-4%
Německo	4%	Litva	0%	Slovinsko	0%
Estonsko	-1%	Lucembursko	0%	Slovensko	-12%
Irsko	-5%	Maďarsko	-5%	Finsko	-19%
Řecko	-2%	Malta	7%	Švédsko	-1%
Španělsko	-2%	Nizozemsko	-4%	Spojené království	0%

9.2. Vnější konzistence

Vnější konzistence souvisí se soudržností mezi údaji platební bilance a obdobnými statistikami z jednotlivých statistických rámců.

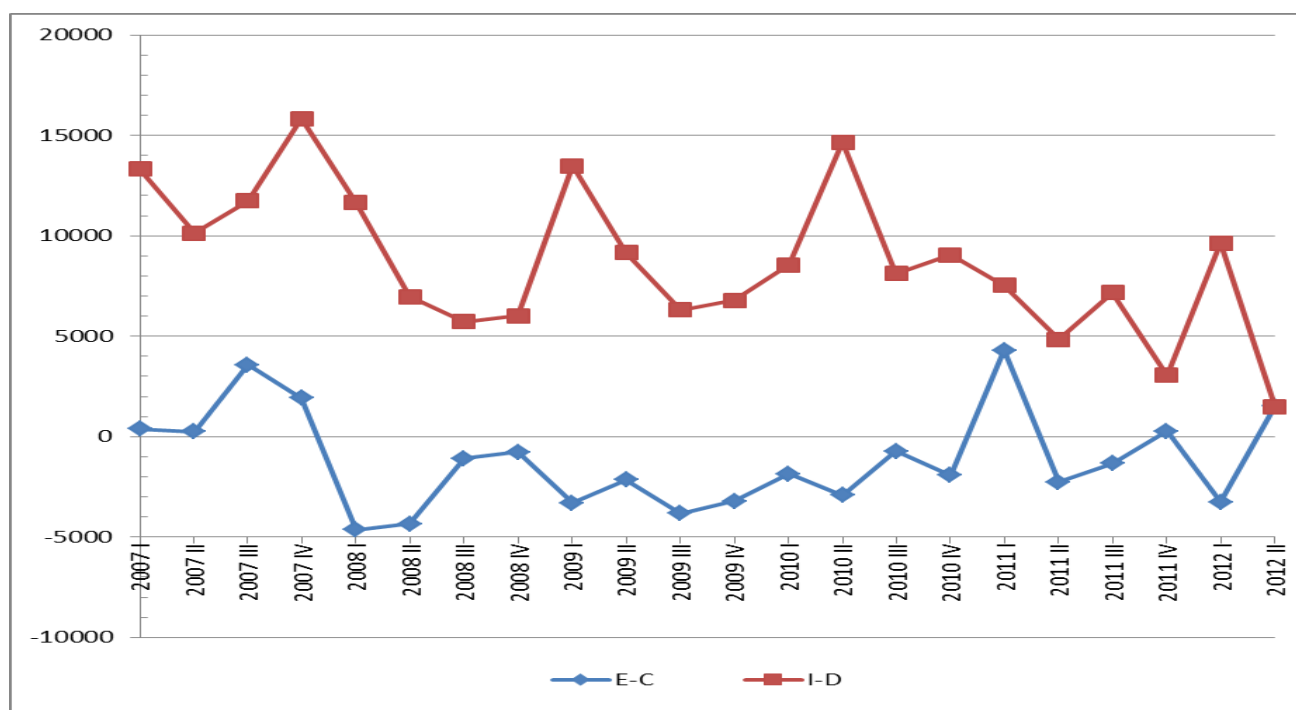
Eurostat pravidelně monitoruje vnější konzistenci týkající se zboží, jak je vykazována v údajích platební bilance a ve statistikách zahraničního obchodu. Při porovnání těchto dvou datových souborů je třeba přihlídnout k metodickým rozdílům mezi platební bilancí a statistikou zahraničního obchodu. Hlavní rozdíly se týkají skutečnosti, že platební bilance vyžaduje pro zaznamenání transakce změnu vlastnictví, zatímco statistika zahraničního obchodu zaznamenává fyzický pohyb zboží přes hranici, a rozdílných metod oceňování¹². Příkladem takového rozdílu je zacházení

¹² Dovoz/výdaje se v platební bilanci oceňují FOB (*free on board* - vyplaceně loď), ale ve statistice zahraničního obchodu se oceňují CIF (*cost, insurance and freight* - náklady, pojištění a přepravné).

s neměnovým zlatem, které mění vlastnictví, aniž by bylo fyzicky přesunuto do země nového vlastníka; uvedené zlato se nezahrnuje do statistiky zahraničního obchodu, ale zahrnuje se do platební bilance.

Celkovou konzistenci mezi údaji statistiky zahraničního obchodu a platební bilance, která je znázorněna v grafu 3 za souhrn EU-27, lze rychle vyhodnotit na základě časových řad rozdílů mezi hodnotami příjmů/vývozu a výdajů/dovozu dostupných z těchto dvou statistických rámců. Konzistence mezi údaji o zboží v platební bilanci a ve statistice zahraničního obchodu se v posledních letech zlepšila a rozdíly se stabilizovaly na poměrně nízké úrovni.

Graf 3: Zboží – rozdíl mezi statistikou zahraničního obchodu a platební bilancí, EU-27 a partneři ze zemí mimo EU-27

10. ZÁVĚRY

Vstup nařízení o platební bilanci v platnost vedl k větší harmonizaci statistik platební bilance v celé EU a ke zvýšení dostupnosti údajů pro uživatele.

Z tohoto pracovního dokumentu vyplývá, že údaje platební bilance požadované Eurostatem podle nařízení o platební bilanci jsou všemi členskými státy obvykle předávány včas. Ve srovnání s koncem devadesátých let 20. století je objem údajů o platební bilanci, které jsou v současnosti dostupné konečným uživatelům, mnohem větší: nyní jsou k dispozici podrobnější údaje o transakcích a zeměpisném členění, četnost a včasnost údajů se zlepšily a byly rekonstruovány delší časové řady pro potřeby ekonomické analýzy. Více se používá odhad, což zvyšuje význam zpráv o kvalitě, které umožňují pravidelné monitorování stability a konzistence údajů.

V důsledku finanční krize podrobují uživatelé údaje týkající se platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí pečlivějšímu zkoumání. Eurostat a sestavovatelé v členských státech vynakládají co největší úsilí s cílem zajistit, aby údaje týkající se platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí v plné míře uspokojovaly potřeby širokého okruhu uživatelů.

Další vyhodnocování kvality údajů platební bilance bude zahájeno v lednu 2014.